

نماز، مهم‌ترین قیام برای خدا

فتاح فرشتی
حجت الاسلام والمسلمین حسین ابراهیمی

یکی از دستورات مهم خداوند این است که به شوق او و برای او و به سویی او به پا خیزید و قیام کنید. در قرآن کریم می‌فرماید: «من شما را به یک اندرز نصیحت می‌کنم، و آن این است که دوبه‌دو یا تک‌تک برای خدا به پا خیزید، سپس درباره من بیندیشید.»

قیام برای خدا مصادیق فردی و اجتماعی بسیاری می‌تواند داشته باشد که یکی از این مصادیق به نماز ایستادن است. گاهی نماز خواندن برای بعضی واقعا سخت می‌شود. مایی که آلوده به دنیا و هوا و هوس‌های دنیایی و خستگی گناه و معصیت هستیم، اراده‌مان گاهی برای این قیام الهی ضعیف می‌شود. در حالی‌که هیچ چیز در دنیا زیباتر از اتصال به خدا و مناجات با پروردگار و برای خدا بودن نیست.

درواقع محبت به خدا را فقط در دلی می‌توانیم پیدا کنیم که علیه هوس خودش قیام کرده باشد و حداقل کار در این قیام، اراده برای نماز و خواندن نماز اول وقت و نماز کامل است. بدون آنکه از آن کم بگذاریم.

خود نماز نیز مشتمل بر قیام است؛ قیامی که باید بدانی برای چه و در مقابل کیست و چه حالی باید در آن داشته باشی.

حضرت سجاد^(ع) فرمودند: «و حقوق نماز در این است که بدانی نماز ورود به محضر خداست و در نماز در پیشگاه خدا ایستاده‌ای. اگر واقعا این را دریایی، شایسته است که در این پیشگاه مقدس این‌گونه بایستی؛ همچون بنده ذلیل امیدوار به رحمت خداوند و ترسان و خائف از عذاب او و فقیر زاری‌کننده؛ که در این پیشگاه عظیم مؤبد و متواضع و باوقار ایستاده و از درون زیبا مناجات می‌کند و از خداوند می‌خواهد که آتش را از بدنی که خطا آن را احاطه کرده و گناهان هلاکش کرده است، بردارد که لاقوه الا بالله!» (آداب نماز، صفحه ۱۴۹).

شهید خادم الشریعه وقتی نماز می‌خواند، با گردنی کج می‌ایستاد. به او می‌گفتم: مگر گردنت شکسته؟ چرا گردنت را راست نمی‌گیری؟ می‌گفت: در درگاه خدا گردن که هیچ، همه اعضای بدن باید شکسته باشد.

نکته بعدی، زیبایی این قیام برای خدا در میان مردم است؛ اینکه هر جا هستیم، هنگام نماز برای خدا به پا خیزیم و خجالت نکشیم و این تصویر لذت بخش را خلق کنیم و دیگران را به او و این عبادت بزرگ دعوت کنیم.

حجت الاسلام والمسلمین قرآنی درباره نماز و رفتارهای نادرست رایج در جامعه برای ادای این واجب شرعی در کتاب «شیوه‌های دعوت به نماز» می‌فرماید: «چرا افرادی که در جلسه‌ای نشسته‌اند، اگر نیاز به دستشویی پیدا کردند، برمی‌خیزند و می‌روند. اما اگر پادشان افتاد نماز نخوانده‌اند، خجالت می‌کشند جلسه را ترک کنند؟! چرا برخی افراد مانند دست‌فروشان، با صدای بلند برای فروش جنس خود تبلیغ می‌کنند، اما ما را یادزدن اذان خجالت می‌کشیم؟! حضرت علی^(ع) می‌فرمایند: چرا دیگران در باطل محکم هستند و شما در راه حق ضعیف هستید؟! بسیاری از افراد اگر ببینند کسی نماز می‌خواند، آن‌ها هم برای نماز قیام می‌کنند، ولی از اینکه خودشان به تنهایی برای نماز قیام کنند، خجالت می‌کشند. بسیاری افرادی که احکام نماز را نمی‌دانند و از پرسیدن آن خجالت می‌کشند. بسیاری افرادی که اگر در جایی کسی آنان را نبیند، حاضرند نماز بخوانند، ولی در جلوی چشم دیگران خجالت می‌کشند این کار را انجام دهند. این‌ها نمی‌دانند که در حدیث آمده است: مثال کسی که در میان مردم به نماز بایستد، مثال درخت سبزی در کویر خشک است.» و چه زیباست کسی که برای خدا به نماز می‌ایستد و با خلق این تصویر زیبا در این دنیای پر از نازیبایی، عشق و دلدادگی خود را به زیباترین موجود فریاد می‌زند.

بردار

و بخوان

کرشمه ماه

چند روایت کوتاه از سبک زندگی آیت... محمد تقی بهجت فومنی

«انس والفتش با آیت... قاضی روزبه‌روز بیشتر، عمیق‌تر و صمیمانه‌تر می‌شد تا اینکه به پدرش میرزا محمود خبر دادند فرزندت در جرگه اهل تصوف درآمده و عن قریب است که درس و تحصیل را رها کند. میرزا محمود درواکنش به این خبر، نامه‌ای به محمد تقی نوشت و او را از انجام مستحبات و خواندن نماز شب منع کرد.» پدر محمد تقی بهجت به واسطه تحریک برخی عالمان نجف که در حقیقت از قطاع‌الطریق نبی بوده و در لباس اهل علم درآمده بودند، بهجت را از اتیان برخی از مستحبات نهی کرده و عملاً از تشرف به محضر مرحوم قاضی مانع می‌شوند و بدین سبب، رابطه بهجت با ایشان کم می‌شود. جوهره محمد تقی به‌گونه‌ای ای بود که اگر به همان منوال سابق در محضر آیت... قاضی می‌ماندند و استفاده می‌کردند، آبتی عظیم گشته و تحقیقات قاضی ثانی بودند و به مقام توحید مطلق واصل می‌گشتند.»

قسمت‌هایی از کتاب «کرشمه ماه» را خواندید، اثر داستان زندگی آیت... بهجت. داستان زندگی پررمزوراز عالمی ناشناخته و گمنام که «کتمان» و «پرهیز» دو روی سکه زندگی‌اش بود و با این حال «ثروتمندترین مرد معنوی» لقب گرفته بود. محمد علی عباسی‌ا قدم، نویسنده این اثر است.

کرشمه ماه چند روایت خواندنی از سیره و سلوک شیخ محمد تقی بهجت است. چند روایت «شیرین» از مردی ساده و بی‌تکلف که در عین سادگی و گمنامی، «بزرگ» بود و در عرفان و معنویت به مقامات رفیع و بلند دست یافته بود. این اثر با سرکشیدن به زوایای پیداپنهان زندگی عزتمندانه و بابرکت و شیوه زیست عجیب آیت... بهجت است که «۹۰ درصد زندگی‌اش همچنان مجهول مانده است. این کتاب سومین عنوان از مجموعه «قله‌ها به آسمان نزدیک‌ترند» است که تا به حال دو کتاب «اقیانوس آرام» و «آن مرد بی‌نهایت» درباره علامه طباطبایی و امام خمینی^(ع) از آن منتشر شده‌اند.

نویسنده اثر در مورد فحوای این اثر بیان می‌کند:

«در کتاب "کرشمه ماه" به یکی از وجوه کمتر پرداخته‌شده ایشان یعنی سبک زندگی و سیره عملی آیت... بهجت پرداخته‌ام؛ آن‌ها هم با شیوه‌ای متفاوت. به عبارت ساده می‌توان گفت که کرشمه ماه بیان جزئیات زندگی آیت... بهجت است. کرشمه ماه کنکاشی جدید در جزئیات کمتر توجه شده و مغفول مانده زندگی آیت... بهجت است که در قالب روایت‌های کوتاه بیان شده است. هر یک از این روایت‌های کوتاه به مثابه یک قطعه از جورچین بزرگی است که با قرارگرفتن در کنار هم تصویری کلی از شخصیت آیت... بهجت ارائه می‌دهد؛ جورچینی که در آن می‌توان تصویر تمام قد حضرت ایشان را به تماشا نشست.» او با اشاره به چالش‌های موجود در تألیف کتاب‌های با سبک زندگی نامه و برای شناخت و ترویج سیره و سبک زندگی علما و بزرگان، این‌طور می‌گوید: «به نظر من مهم‌ترین مشکل در نگارش کتاب‌های زندگی‌نامه، نبود یک مرکز یا مؤسسه ویژه درباره معرفی، نشر و ترویج زندگی مفاخر مشاهیر و به‌ویژه علمای معروف است. در بعضی از کشورها مؤسسه‌ای برای این کار اختصاص داده شده که کار آن به‌طور ویژه جمع‌آوری، تنظیم و نشر آثار بزرگان است. چالش دیگر برای این قبیل آثار، مشکل دسترسی به آثار به جامانده از بزرگان و مشاهیر به‌ویژه علمای معروف است. پراکندگی منابع و نبود یک مجموعه

منسجم، کار پژوهش و تحقیق را صدچندان دشوار می‌کند که امیدوارم مسئولان امر به این مهم توجه کنند. مهم‌ترین مشکل و چالش من در نگارش این کتاب، وفور مطالب مغشوش و بدون منبع و کمبود منابع و روایت‌های متناقض و موثق بود. متأسفانه فضای مجازی به قدری با اطلاعات ناقص، مغشوش و بی‌پایه‌انباشته آلوده شده که تشخیص سره از ناسره واقعا دشوار است و زمان و انرژی زیادی را از نویسنده می‌گیرد.»

کتاب پیش‌رو شش فصل دارد که به ترتیب عبارت‌اند از: «طلوع ماه»، «هجرت ماه»، «شکوه ماه»، «شیدای ماه»، «مرد ماه» و «سلوک ماه». پیش از این فصول هم مقدمه کتاب با عنوان «سخن نخست» درج شده است.

شهر
اخبار
ایران
SHAHARNEWS.IR
۱۳۳۳ - ۱۳۳۲
شماره ۱۴۴۴
تیراژ ۱۴۴۴

۱۴

معمولاً

نافله‌های روزانه

◆ نافله به معنی کار مستحب و کار نیکوست که بر انسان واجب نیست. همچنین به معنی غنیمت و عطا آمده است. نافله‌های روزانه نمازهای مستحبی هستند که هر روز خوانده می‌شوند. هریک از نمازهای واجب برای خود چند رکعت نافله دارند که قبل یا بعد از آن‌ها خوانده می‌شوند. تعداد رکعت‌های نافله‌های روزانه در غیر روز جمعه، ۳۴ رکعت است. در روز جمعه، ۱۶ رکعت به نافله ظهر و ۴ رکعت به نافله عصر اضافه می‌شود.

◆ نماز نافله ظهر

◆ تعداد رکعت: ۸
◆ وقت نماز: همان وقت نماز ظهر است.
◆ زمان خواندن: پیش از نماز ظهر

◆ نماز نافله عصر

◆ تعداد رکعت: ۸
◆ وقت نماز: در وقت نماز عصر
◆ زمان خواندن: پیش از نماز عصر

چگونه نمازهای نافله روزانه را بخوانیم؟

ریحانه عامل نیک با انجام امور مستحبی و نوافل، ما می‌توانیم مسیر خودسازی و کمال را برای خود هموارتر کنیم. امام صادق^(ع) در حدیثی از پیامبر اکرم^(ص) نقل کرده‌اند که پیامبر از خداوند عزوجل چنین نقل کرده است که: «بنده من با نافله و کارهای مستحبی، قرب مرا می‌جوید تا اینکه او را دوست بدارم و هنگامی که او را دوست داشتم، گوش او می‌شوم که با آن می‌شنود و چشم او می‌شوم که با آن می‌بیند و زبان او می‌شوم که با آن سخن می‌گوید و دست او می‌شوم که با آن قهر خود را ابراز می‌کند.» (اصول کافی، ج ۲، ص ۳۵۲، ح ۷). در ادامه چگونگی انجام نوافل روز و شب را براساس احکام و آداب ذکرشده در کتاب مفاتیح الجنان، مرور می‌کنیم.

به‌طور کلی نمازهای مستحب (نافله) به صورت دو رکعت، دو رکعت خوانده می‌شود، مگر نمازی که باید به‌صورت دیگری خواند، مانند نماز وتر که یک رکعت است.

◆ هر دو رکعت با یک تشهد و سلام خوانده می‌شود.

◆ می‌توان نمازهای نافله روزانه را مانند سایر نمازهای مستحب، نشسته خواند اما بهتر است نمازگزار دو رکعت نافله نشسته را یک رکعت حساب کند.

چگونه نماز شب بخوانیم؟

◆ نماز نافله

◆ تعداد رکعت: ۸
به‌صورت چهار نماز دورکعتی به نیت نماز نافله
◆ چطور بخوانیم؟
می‌تواند فقط سوره حمد را بخواند

◆ نماز شفع

◆ تعداد رکعت: ۲
به نیت نماز شفع
◆ چطور بخوانیم؟
مستحب است در رکعت اول آن سوره حمد و سوره ناس را بخواند. در رکعت دوم حمد و سوره فلق را بخواند.

◆ نماز وتر

◆ تعداد رکعت: یک رکعت
به نیت نماز وتر
◆ چطور بخوانیم؟
مستحب است پس از سوره حمد سه مرتبه سوره توحید، یک مرتبه سوره فلق و یک مرتبه سوره ناس را قرائت کند.

روشنا

اولین قطره خون شهید، کفاره گناهان اوست؛ مگر قرض و بدهکاری او که کفارش، ادا کردن آن است. (بدهی و حق الناس شهید را وارثان باید پرداخت کنند.)

مثل پیامبر^(ص) اهل خانواده

مروری بر ویژگی‌های رفتاری حضرت محمد^(ص) در خانه و خانه‌داری

شفا

● وقتی بر سر سفره ساده می‌نشینند، خدا را یاد می‌کردند.

● اگر لباسشان آسیب می‌دید، خودشان لباسشان را وصله می‌کردند.

● با دستان مبارک خودشان شیر بز و گوسفند و شتر را می‌دوشیدند.

● همراه با اهل خانه گندم را آسیاب و خمیر برای نان درست می‌کردند.

● گوشت مورد نیاز اهل خانه را خودشان خرد می‌کردند.

● انگشتان مبارک خود را بعد از غذا تمیز می‌کردند.

● به حیوانات خانه مانند گوسفندان و شترشان رسیدگی می‌کردند.

● خانه و اتاقشان را نظافت می‌کردند.

● لوازم زندگی و نیازهای اهل خانه را به دوش می‌کشیدند و از بار به منزل می‌بردند.

● درب منزل را شخصاً باز می‌کردند.

● از محبوب‌ترین کارها نزد پیامبر^(ص)، خیاطی بود.

منابع: ۱. مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، نوری، حسین بن محمد تقی، ۲۸ جلد مؤسسه آل‌البیت علیهم‌السلام، قم، چاپ اول ۱۴۰۸ ق. ۲. سیری در سیره نبوی، شهید مطهری